№ 113. Środa 18. Maja 1859. Rok wydania 49.

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkami dziennym i tygodniowym, tudzież z Rozmaitościami co Środy kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 4zł., miesięcznie 1 zł. 40 centów. Z pocztą kwartalnie 5 zł.; miesięcznie 1 zł. 75 cent. W. A. — Insercya w półkolumnie, drukiem garmont, 7 centów od wiersza. — Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka. — Anglia. — Francya. — Holandya. — Szwajcarya. — Włochy. — Niemce. — Rosya. — Azya. — Doniesienia z ostatniej poczty. — Wiadomości handlowe. — Kronika.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

Mieszkańcy powiatowego miasta *Husiatyna* jako też umieszczeni w tem pogranicznem mieście c. k. urzędnicy zebrali w drodze dobrowolnej składki kwotę: *Dwieście pięćdziesiąt* złotych wal. aust. i ofiarowali ją na sprawienie dwóch koni kawaleryjnych dla c. k. armii.

C. k. prezydyum Namiestnictwa oddając ten dar na przeznaczony użytek, podaje ten dowód patryotycznego uczucia ludności Husiatyna z wyrazem wdzięcznego uznania do wiadomości powszechnej. Lwów, 15. maja 1859.

Wiedeń, 14. maja. Dnia 13. maja 1859 wyszedł w c. k. nadwornej i rządowej drukarni w Wiedniu i został rozesłany XXI. zeszyt Dziennika ustaw państwa.

Zeszyt ten zawiera:

Nr. 78. Rozporządzenie ministeryów spraw zewnętrznych, wewnętrznych, sprawiedliwości i handlu, jako też naczelnej komendy armii z 11. maja 1859 — ważne we wszystkich krajach koronnych — z ogłoszeniem przepisów co do żeglugi i innych stosunków komunikacyjnych w ciągu wojny.

Sprawy krajowe.

(Pełnomocnictwo Arcyksięciu Rainer dane. — Pełnomocny minister toskański zawierzytelniony. — Z teatru wojny. — Konfiskata okrętów sardyńskich. — Rozporządzenia względem żeglugi w czasie wojny.)

Wiedeń, 15. maja. Jego c. k. apost. Mość postanowił dla natłoku spraw teraźniejszych poczynić niektóre potrzebne kroki względem ułatwienia toku tych spraw, które podlegają najwyższemu rozstrzygnięciu.

Z tego powodu upoważnił J. M. Cesarz najw. pismem własnoręcznem z 13. maja 1859 Swego kuzyna, Jego Cesarzew. Mość Arcyksięcia *Rainera* oprócz prezydowania w c. k. radzie państwa także i do wydawania w pewnym bliżej oznaczonym zakresie spraw rozporządzeń w imieniu J. M. Cesarza, które uważać i dopełniać należy jakby bezpośrednie dekreta najwyższe.

— Pełnomocny minister toskański przy dworze wiedeńskim, margrabia Provenzali, zawierzytelniony pismem z dnia 27. kwietnia r. b., miał zaszczyt wręczyć dnia 9. b. m. listy swe wierzytelne J. M. Cesarzowi na osobnem posłuchaniu.

— *Gazz. di Venezia* donosi z Vercelli pod dniem 9. b.

„Główna kwatera jest teraz w Vercelli, przedwczoraj była w Mortarze; przyjęcie ze strony ludności jak najprzyjaźniejsze. Gdy nasz jeneralny komendant wjeżdżał przedwczoraj do miasta wyszedł na przeciw niemu Arcybiskup monsignor dei Conti d'Angennes, powitał go w imieniu miasta i duchowieństwa i upraszał, ażeby kwaterę zajął w arcybiskupim pałacu.

Ludność miasta Vercelli powitała nas jako przyjaciół i okazała zupełną ufność w karność wojsk cesarskich. Na próżno szukamy tej większości między ludem, która jak utrzymywano, koniecznie pragnie wojny z Austryą. Posunęliśmy się już dość daleko w głąb kraju. Nieprzyjaciel ustępuje, a my napotykamy ludność, która jednogłośnie złorzeczy nieszczęsnej polityce swego rządu. Francuzi także niewysunęli się jeszcze do walki.

Na jeziorze Lago maggiore zaszła utarczka; na ogień karabinowy odpowiedział parostatek „Radetzky“ jednym strzałem kartaczami i ranił pięciu przeciwników.

Gdy garnizon w Casale rozpoczął na nas ogień karabinowy i działowy posunął się znaczny oddział wojsk naszych aż do przyczółka mostowego i przy tej sposobności ukarał Piemontów także za szkody, jakie wyrządzili biednym mieszkańcom w Stroppiano. Zabrali im nie tylko 1500 sztuk bydła ale oraz zawlekli przemocą ludność męzką i żeńską do miasta, ażeby pracowali przy okopach. Pomimo nieprzyjacielskiego ognia podminowaliśmy w pobliżu Valenzy most na Padzie. Wczoraj wysadzono w powietrze dwa łuki tego mostu, huk explozyi był ogłuszający i słyszano go aż do Robio. Piemontowie podminowali most na Sesyi w pobliżu Vercelli; nasi jednak wynaleźli minę i zniszczyli.“

Urzędowy buletyn z Turynu z dnia 10. b. m. pisze: Austryacy opuścili Livorno (na terytoryum piemonckiem) Ironzano, Santhia, Cavaglia, Saluzzola i Verzelli, wrócili z pospiechem na Sesyę i zostawili część rekwizycyi. Silna kolumna austryacka i czterech jenerałów byli wczoraj w Stroppiano; dziś zaś ustąpiła z Carisany i Stroppiano.

Do tego buletynu dodaje *Allg. Ztg.*: Ponieważ Stroppiano leży w pół drogi między Vercelli a Casale, zatem ta „silna kolumna austryacka“ znajdować się musiała przed innymi Austryakami, którzy na Sesye ustępowali z Vercelli, a więc pospiech rzeczonej kolumny na żaden sposób nie mógł być tak wielki, ażeby była zmuszoną zostawić część swoich rekwizycyi. Czyż mieszkańcy Turynu, którym daje się to do czytania, nie mają map, albo nie znają własnego kraju?

— Gdy na mocy §. 2. ministeryalnego rozporządzenia z dnia 11. maja 1859 roku wolny odjazd sardyńskich okrętów kupieckich z austryackich portów dozwolony jest tylko w oczekiwaniu podobnego postępowania sardyńskiego rządu co do okrętów austryackich, a co jednak według otrzymanych wiadomości ma się przeciwnie, zatem tymczasowo i aż do dalszych rozkazów nakazano prowizoryczną konfiskacyę wszystkich w austryackich portach znajdujących się okrętów sardyńskich.

— *Gazeta wiedeńska* zawiera następujące rozporządzenie ministeryalne z 11. maja 1859 odnoszące się do stosunków żeglugi i innych podczas wojny teraźniejszej.

Z powodu wojny teraźniejszej z Francyą i Sardynią ogłasza się na mocy najwyższego przyzwolenia Jego c. k. apostolsk. Mości z 11. maja 1859 następujące rozporządzenia, według których zachować się mają tak wszystkie c. k. cywilne i wojskowe władze, jak niemniej wszyscy c. k. austryaccy poddani.

§. 1. Odnośnie do deklaracyi mocarstw należących do kongresu paryskiego z 16. kwietnia 1856, którą wydano osobne postanowienia o prawie nawigacyjnem w czasach wojennych, poleca się niniejszem c. k. wojskowym i cywilnym władzom ścisłe zachowanie dołączonych tu i na nowo ogłoszonych postanowień.

W ogóle zabrania się bezwarunkowo korsarstwa wszystkim austryackim okrętom handlowym. Równie zabrania się wszystkim poddanym austryackim wszelkiego udziału w sterowaniu lub uzbrajaniu statków korsarskich pod jakąbądź banderą.

Ktoby przeciw tym przepisom wykroczył, podpada karze oznaczonej za rozbój austryackim kodexem karnym.

§. 2. Francuskim i sardyńskim okrętom kupieckim, które obecnie znajdują się w portach austryackich, dozwala się w nadziei wzajemnego postępowania ich rządów, nabierać swój ładunek według upodobania i bez wszelkich trudności wywozić za granicę, jeśli tylko nie będą mieć na pokładzie swym kontrabantu wojennego, lub w ogóle przedmiotów zakazanych.

Względem postępowania z poźniej mogącemi wypłynąć okrętami kupieckiemi zastrzega się wydanie dalszych postanowień.

§. 3. Cesarski rząd austryacki pozostawia wprawdzie wszystkie swe porta handlowe podczas wojny teraźniejszej otwarte dla dozwolonego użytku okrętom kupieckim wszystkich narodów neutralnych, lecz nie może brać na siebie odpowiedzialności za wszystkie szkody i straty, jakich by doznać mogły okręta takie z powodu działań wojennych tak rządu austryackiego, jak i rządów innych.

§. 4. Austryackim okrętom handlowym zabrania się wszelkiej styczności z portami nieprzyjacielskiemi.

Wszelka inna żegluga za granicę ze wszystkiemi przedmiotami, których wywóz nie jest zabroniony, tudzież żegluga za granicą między portami neutralnemi, i żegluga między portami austryackiemi, dozwolona jest austryackim okrętom kupieckim na własny ich zysk lub stratę.

§. 5. W ogóle zabrania się okrętom kupieckim wywozu następujących przedmiotów z portów austryackich bez różnicy morzem dokądkolwiek:

a) dział, broni i szczególnych części jakiejbądź broni;
b) ołowiu, siarki, prochu, saletry, kapsli, kul i innej amunicyi wojennej;
c) wojskowych przyborów rozmaitego rodzaju;
d) koni i mułów.

Wyszczególnione tu przedmioty mogą przez okręta kupieckie przewożone być także i między austryackiemi portami tylko z wyraźnego polecenia c. k. władz wojskowych.

§. 6. Zabroniony jest okrętom kupieckim bez wyjątku wywóz z portów austryackich za granicę także i przedmiotów służących do uzbrojenia okrętów, jako to: płótna żaglowego, lin okrętowych, kotwic, łańcuchów, maszyn okrętowych i ich części składowych, dalej węgla kamiennego, tudzież żywności, a mianowicie: bydła rogatego i nierogatego, jak niemniej i drobiu, surowego i przyrządzonego mięsa. Równie nie wolno odstawiać za granicę jakichkolwiek okrętów lub statków.

W szczególnych wypadkach upoważnia się naczelników rządowych do wydania pozwolenia na wywóz tych przedmiotów do pewnych miejsc, lecz tylko za rękojmią, że przedmioty odstawione będą niezawodnie na miejsce przeznaczenia.

Przewozu przedmiotów tych między portami austryackiemi dozwala się aż do dalszych w tej mierze postanowień.

§. 7. C. k. austryackie poselstwa i konzulaty w krajach neutralnych zostały wezwane, by austryackim żeglarzom i wszystkim poddanym austryackim dawały wszelką pomoc możliwą, a to na podstawie zasad internacyonalnych i traktatów.

§. 8. Wszystkim austryackim kapitanom okrętowym i żeglarzom, tudzież wszystkim w ogóle poddanym austryackim zabrania się dawać jakąbądź pomoc lub wsparcie nieprzyjacielskim eskadrom morskim lub okrętom wojennym, bądź to przewozem ludzi okrętowych, żywności i furażu, broni, amunicyi, lub jakiegobądź kontrabandu wojennego albo udzieleniem wiadomości, przewożeniem listów lub tym podobną usługą. Wszystkiego tego zabrania się pod zagrożeniem kodexu kary za zbrodnie, przestępstwa lub przekroczenia, tudzież pod zagrożeniem kary oznaczonej c. k. ustawami i przepisami wojskowemi.

§. 9. Względem przypuszczenia neutralnych okrętów wojennych do portów austryackich zachować się należy i nadal według postanowień rozporządzenia ministerstwa wojny z 29. stycznia 1850 (Dz. us. p. 1850, nr. 40, str. 431), tudzież okolnika naczelnej komendy armii z 9. sierpnia 1854 (Dz. us. p. 1854, nr. 205 str. 837) i według odnoszących się instrukcyi.

§. 10. Francuscy i sardyńscy poddani bez względu na ich stan i stosunki społeczeńskie, mogą jak potąd tak i nadal przebywać w Austryi w czasie wojny, jeśli tylko obok spokojnego zajmowania się sprawami swego powołania, zachowywać się będą według istnących praw i przepisów.

§. 11. Rozporządzenia te wchodzą w moc obowiązującą z dniem ich obwieszczenia. (D. n.)

Anglia.

(Nowiny dworu. — Wiadomości bieżące. — Pożyczka.)

Londyn, 12. maja. Wczoraj po południu były w pałacu St. James recepcye u Królowy, przyczem przedstawiono Jej królewskiej Mości 230 znakomitszych osób.

— Jak *Globe* dnia wczorajszego, tak samo dziś oświadcza kilka tutejszych dzienników, że książę Chartres zostaje przy sardyńskiej armii i że pogłoska o jego odwołaniu do Londynu jest bezzasadna.

— Wybory do nowego parlamentu muszą być ukończone według istniejących statutów, pojutrze. O ile dotąd wiadomo, wypadło na liberalnych 339 a na konserwatystów 284 wyborów.

— *Globe* z dnia 12. b. m. pisze: w finansowym świecie utrzymują, że rząd na pierwszem posiedzeniu nowego parlamentu zaproponuje pożyczkę 7 do 10 milionów funtów szterlingów na cele fortyfikacyjne.

Francya.

(Przegląd gwardyi narodowej. — Rada ministeryalna pod prezydencyą Cesarzowej. — P. Persigny odjechał. — Lord Cowley powrócił. — P. Thouvenel wraca na miejsce. — Blokada portów adryatyckich. — Rozporządzenie względem przewozu zboża. — Towarzystwo powszechnego handlu i przemysłu. — Formowanie armii lugduńskiej. — Rozruchy w Tarbes.)

Paryż, 12. maja. Jak każdego roku o tym czasie, tak i teraz odbywają się już od kilku dni przeglądy narodowej gwardyi, po kolei według rozmaitych legionów. Mówią także o powszechnym przeglądzie, na którym znajdować się ma Cesarzowa z Cesarzewiczem. Cesarzowa prezydowała dziś w ministeryalnej radzie a potem była z wizytą u księcia Hieronima

— P. Persigny, nowo mianowany poseł przy angielskim dworze wyjechał dziś do Londynu. Wczoraj miał długą konferencyę z księciem Małakowy. Słychać, że za ośm lub dziesięć dni podejmie książę inspekcyę swych wojsk.

— Lord Cowley, który, jak utrzymują, dla osobistych spraw jeździł do Londynu, wrócił do Paryża.

— Pan Thouvenel otrzymał zlecenie wracać znów do Konstantynopola, gdyż wzburzenie między grecką ludnością wywołało trudności, które wymagają jego obecności jak najspieszniej.

— P. Pietri, któremu przydany będzie p. Rapetti jako sekretarz, otrzymać ma osobną misyę na czas wojny we Włoszech.

— Zapewniają, pisze *Pays*, że kontradmirał Jurien de la Graviére, który pawilon znajduje się na wojennym parostatku „Alsegiras," opuścił Genuę i udał się na adryatyckie morze, ażeby wojskowym władzom oznajmić blokadę austryackich portów.

— *Monitor* zawiera dekret, którym zniesiono rozporządzenie z 30. września 1858 względem przedłużenia terminu do 30. września 1859 w sprawie przywozu zboża, gdyż stosunki teraźniejsze wymagają odroczenia rozpraw nad reformami prawodawstwa co do przywozu i wywozu zboża.

— Bezimienne towarzystwo, które założono w Paryżu pod nazwiskiem „Kredytowe towarzystwo powszechnego handlu i przemysłu" zostało potwierdzone dekretem z dnia 7. maja b. r. Statuta potwierdzono także; a senator margrabia d'Audiffret mianowany został prezydentem, Lichtlin zaś, dyrektor algierskiego banku, wiceprezydentem.

— Z powodu wielkiej liczby wojsk, które z Lugdunu odeszły do Włoch, formują teraz armię Lugduńską na nowo. W fabrykach broni St. Etienne pracują dzień i noc, gdyż nadeszły znaczne zamówienia gwintowanych dział i karabinów.

— W Tarbes w Pyrynejach zaszły rozruchy. Burmistrz tego miasta wydał niedawno rozporządzenie, na mocy którego miała być pobierana danina za placy na targach, jakie się w tem mieście odbywają. Dnia 5. był wielki jarmark. Gdy chciano pobierać daninę 40 cent. od każdej pary krów, a 60 cent. od każdej pary wołów, zaczęli włościanie, którzy z swem bydłem przyszli do miasta, stawić zacięty opór, który niebawem w jawne powstanie się zamienił. Żandarmerya nie mogła utrzymać spokojności publicznej. Włościanie zajęli jej kasarnię, kilku żandarmów odniosło rany, a reszta ocaliła się tylko spieszną ucieczką. Sam burmistrz uchodzić musiał. Żandarmowie opanowali później znowu kasarnię i strzelali z okien do tłumu. Lecz tłum otoczył kasarnię i bombardował ją kamieniami. Przybyła w pomoc kompania 51. pułku liniowego z pułkownikiem Martine na czele, i rozpoczęła silny ogień. W początkach i wojsko, mało co nadało, ale wsparte kawaleryą, zajęło nakoniec stanowisko. Dopiero w tej chwili uderzono marsz jeneralny. Pompiery rzucili się do broni. Według ostatnich wiadomości zajmowało wojsko plac boju. Było kilku poległych i ranionych. Wojsko nie poniosło wielkiej szkody. Prefekt i jenerał komenderujący nie byli przytomnymi, będąc w podróży dla rewizyi rekrutów.

Belgia.

(Czynności w izbch. — Rozporządzenie wojskowe. — Neutralność.)

Bruxela, 10. maja. Kredyt 5 milionów fr. na departament wojny, który nowszą uchwałą podwyższono na 9 milionów, wzięto na posiedzeniu izby dnia 10. b. m. pod rozpoznanie i przyjęto jednogłośnie prawie bez dyskusyi. Jedyna uwaga, z którą się odezwano, pochodziła od pana Coomans, i odnosiła się do zamierzonych od rządu budowli fortecznych, względem których pan Coomans zażądał objaśnienia. Minister wojny Chazal odpowiedział, że część żądanych teraz sum ma być obrócona zewszechmiar na reparacye budowli fortecznych, ale co się tyczy systemu obrony Antwerpii, nie przedsięweźmie rząd nowych budowli bez przyzwolenia izby.

— Zwołanie milicyi jest na teraz odroczone, a belgijska armia pozostanie na stopie pokoju aż do dalszych rozkazów. Z tem wszystkiem poczyniono wszelkie przygotowania, ażeby całą zbrojną siłę, obejmującą 80 do 100.000 ludzi postawić w jak najkrótszym czasie na stopie wojennej i na jednym punkcie zgromadzić. Przynależne rozkazy wydano do wszystkich komendantów korpusów i do władz kolei żelaznych. Następnie postarano się różne obozy wojskowe ugrupować ile możności w około Antwerpii, centralnego punktu belgijskiej obrony krajowej.

— *Monitor* z dnia wczorajszego zawiera w urzędowej części następujące doniesienie:

Belgia przystąpiła do zasad wyrzeczonych w deklaracyi paryskiego kongresu z 16. kwietnia 1856. Przystąpienie to wraz z deklaracyą ogłoszono w *Moniteur Belge* z 8. czerwca 1856. Zawiadamia się stan handlowy, że w tym względzie wydano rozkazy do władz sądowych, marynarki i wojskowych. Każdy, kto prawom królestwa winien jest posłuszeństwo, a zajmuje się sprawami żeglugi, albo bierze w nich udział, jeźli się dopuści takich działań, które się sprzeciwiają neutralności, naraża się na niebezpieczeństwo, że z nim postąpią nietylko za granicą jako z korsarzem, ale nawet przez sądy belgijskie będzie pociągnięty do surowej odpowiedzialności.

Holandya.

(Doniesienia z Batawii.)

Haga, 20go kwietnia. Według prywatnego listu z Batawii z dnia 23. kwietnia otrzymano z Boni następujące wiadomości: Po krwawej walce zdobyto pierwszą warownię Budżuna, zdaje się jednak, że potrzebują jeszcze ciężkich dział, z czego można wnosić, że Boni obwarowane jest bardzo mocno i nim Holandya odniesie zupełne zwycięstwo, będzie mieć jeszcze wiele do zwalczenia.

Dnia 11. lutego b. r. zawinął japoński parostatek (Jemk) „Nyphon" do zatoki Majao, co wszystkich mocno zajęło, gdyż w rzeczy samej wielka to jest osobliwość. Maszynę zakupili Japonowie u Amerykanów, a przyrządzali sami w porcie Hakodadi. Parostatek ma rozmiary wielkiej korwety, jest dobrze zbudowany i płynie jak najlepiej. Ma dwa maszty, frontowy i tylny i może być użyty także jako okręt żaglowy. Załoga z wyjątkiem pierwszego maszynisty, który jest Amerykanin, składa się z samych Japonów. Na okręcie znajduje się młody książę, krewny Cesarza Foen-Tsigo, który pragnie poświęcić się zawodowi marynarki. Osobliwsza, że temi czasy młodzi książęta i następcy tronów wszędzie oddają się z zamiłowaniem podróżom morskim.

Szwajcarya.

(Odpowiedź Sardynii na oświadczenie federacyi szwajcarskiej względem neutralności.)

(Wstęp potwierdza otrzymanie federacyjnej noty z dnia 14go marca). „Upraszam Pana, Panie komandorze chciej złożyć p. Stämpfli podziękowanie rzadu Króla za uczynione oświadczenie w duchu zgody, którym się powodował. Sardynia bardzo ceni i szanuje zasady federacyi niemniej jak i środki, które proklamowała rada związkowa, mając sama w stałem postanowieniu szanować niezawisłość i neutralność Szwajcaryi. Rząd Króla z uprzejmością przyjmuje formalne zapewnienia federacyi, iż jest gotową, dotrzymać w potrzebnym razie internacyonalnych stypulacyi względem zneutralizowanych prowincyi sabaudzkich. Warunki o które idzie, zawarte są w protokole z 29. marca 1815, art. 91 wiedeńskiego aktu konkluzyjnego, który oświadcza, że rzeczony protokół jest równie prawomocny i ważny jak gdyby był wcielony do textu artykułu 91. i uważa go jako uzupełniajaca część tego traktatu. Osobny traktat z dnia 16. marca, między Sardynia, Federacyą i Kantonem genewskim potwierdził to oświadczenie wiedeńskiego kongresu. Groźny spór zatem w tej mierze nie może mieć miejsca, gdyż Sardynia równie jak Federacya pragną zachować traktaty i szanować obopólnie prawa obudwu państw. Gdy jednak co do niektórych punktów określić potrzeba myśl, doniosłość i rozmiar praw i zobowiązań wynikających z wiedeńskiego protokołu dla przywrócenia porozumienia między obydwoma rządami względem warunków w razie okupacyi, zatem Jego Mość Król dostojny nasz Pan raczył mię upoważnić, przyjąć z zastrzeżeniem ratyfikacyi projekt względem uregulowania rzeczonych punktów na konferencyi deputowanych obudwu państw. Chciej pan zatem, panie komandorze, zawiadomić pana prezydenta Federacyi o tem postanowieniu i oświadczyć, że co do miejsca konferencyi p. prezydentowi pozostawiamy wybór albo Turyn, Genewa albo Berna. W takim składzie rzeczy uważam za zbyteczne, oceniać tu dokładne wyjaśnienie, które według naszego zdania okazuje się z wiedeńskich stypulacyi. Nad wynikającemi ztąd kwestyami obradować muszą deputowani, rząd Króla zaś z swej strony przyczyni się do wszelkiego ułatwienia, ażeby osiągnąć pożądaną ugodę, którąby prawa obu państw zupełnie zabezpieczała. Pewny jestem, że u związkowej rady znajdziemy równą gotowość i że tym sposobem roztrzygnięte zostaną wszystkie trudności stosownie do spraw obudwu krajów. Upraszam etc. etc. Cavour.“

Włochy.

(Spokojność w Parmeńskiem. — Spokojność w Rzymie.)

Jak w Pontremoli taksamo i w Borgotarze zniknęły wszelkie rewolucyjne oznaki. W obudwu powiatach panuje wzorowy porządek i pokój. Nigdzie nie dawano najmniejszego powodu ażeby musiano użyć zbrojnej siły.

— Rzymski korespondent *Gazz. di Milano* pisze pod dniem 4. b. m., że od czasu demonstracyi, jaka zaszła podczas świąt wielkanocnych, nie był już porządek w Rzymie zaburzony, że ludność zachowuje się całkiem spokojnie, i według wszelkiego podobieństwa dalej tak się zachować będzie; ale pomimo to francuska załoga w Rzymie będzie powiększona, a municypalność rzymska otrzymała już rozkaz przygotować kwatery na dwa bataliony. To samo donosi także *Gazz. di Venezia* z Rzymu.

Niemce.

(Czynności w izbach pruskich.)

Berlin, 13. maja. Na dzisiejszem posiedzeniu izby pierwszej występowali wszyscy mowcy przeciw proklamacyi napoleońskiej utrzymując, że rewolucya we Włoszech jednoczy się z Francuzami i Sardynią, oświadczyli się stanowczo przeciw przytoczonej zasadzie narodowości, i spodziewaja sie, że rządy oprą sie tym zasadom.

Polski deputowany p. *Cieszkowski* spodziewa sie, że Prusy trzymać się będa tylko odpornie, i nie przedsięwezmą nic przeciw zasadzie narodowości.

PP. Baumstark i Fellkampf stają w obronie rządu przeciw zarzutom południowo-niemieckim, po czem minister spraw zewnętrznych zabrał głos i oświadczył, że wielce ubolewa nad temi zarzutami, lecz bardziej jeszcze musiałby nad tem ubolewać, gdyby Prusy postępowaniem swojem na zarzuty te rzeczywiście zasłużyły. Rzecz się ma jednak przeciwnie, a ministrowie mogą śmiało i sumiennie za to zaręczyć, jako Prusy gotowe są uczynić nawet więcej, niż zobowiązanie związkowe od nich może wymagać.

Rosya.

(Nowiny dworu. — Sprawa włościańska. — Pożyczka unieważniona. — Doniesienia z Finlandyi.)

Petersburg, 7go maja. Dwór przeniósł się przedwczoraj do Carskiego sioła, gdzie jak zwyczajnie wiosnę przepędzi.

— Z polecenia Jego Mości Cesarza ułożył jenerał Rostowców pod dniem 26. lutego memoryał względem załatwienia spraw włościańskich, który aczkolwiek jeszcze nie ogłoszony, co do głównych punktów powszechnie jest znany. Ułożony jest w duchu woli cesarskiej tak, ażeby zamiar przeprowadzony został ile możności jak najspieszniej. Jeneralna dyskusya tej kwestyi wyznaczona jest na październik b. r., a przeprowadzenie statutu na czas od listopada 1859 do lutego 1860 roku. Wielka sala tutejszego pierwszego korpusu kadetów, jak słychać, ma być miejscem zgromadzenia deputowanych wszystkich prowincyonalnych komitetów.

— Dziennik *B. u. H. Z.* pisze: Dowiadujemy się, że rosyjski rząd przewidywał wypadki przy zaciąganiu swojej nowej pożyczki, i dlatego przy zawieraniu umowy względem pożyczki z p. Thomson, Bonar et Comp. i p. F. Mart. Magnus, zastrzegł, że w razie wybuchu wojny w Europie, zwrócić ma subskrypcyjne sumy wpłacone na kontynencie. Rosyjski minister finansów oświadczyć miał teraz p. Bell, zastępcy londyńskiego domu w Petersburgu, że upraszał Cesarza o upoważnienie, ażeby mógł uskutecznić rzeczone spłaty.

— Jaki stan rzeczy w Finlandyi opisuje korespondent ze Sztokholmu 6. maja. Odkąd teraźniejszy Cesarz Rosyi objął rządy, pielęgnują i wspierają narodowy żywioł w Finlandyi, i po szkołach i po urzędach zaprowadzony jest język szwedzki. Teraz będzie także i fiński teatr. I tak przedstawiać będą temi dniami w Helsingsfors nową komedyę Holberga pod tytułem „Ras mus Montanus,“ które p. Haneen przetłumaczył na fiński pod tytułem: „Antonius Patronius.“ Oraz czytano temi dniami w fińskich dziennikach wezwanie do literatów, ażeby zajęli się następującemi przedmiotami na które wyznaczono nagrody: 1) Teatralne dzieła w fińskim języku w oryginale, albo wolno-przerobione, cena nagrody 150 r. s. 2) Naukowa książka powszechnej jeografii w fińskim języku, nagroda 100 r. s. i 3) Książka do czytania w fińskim języku z historyi Finlandyi; nagroda 200 r. s.

— W górzystych okolicach Filipsztadu w Wermlandyi pozamarzały w drugim tygodniu miesiąca kwietnia bieżącego roku wszystkie jeziora tak mocno, że transportowano tamtędy ciężkie nawet bryki. W porcie Jakobsztadt w Finlandyi nad botnijską zatoką miał lód jeszcze w połowie kwietnia 4 stóp grubości.

Azya.

(Doniesienia z Indyi. — Lord Elgin powrócił.)

Bombaj, 11. kwietnia. Indyjski urząd w Londynie otrzymał następującą depeszę z Bombaju z dnia 11. kwietnia: Kolumny pułkowników Salis i Rich dopędziły buntowników dnia 2. kwietnia i zadały im klęskę, w której utracili 500 ludzi. Naczelnicy powstańców Rao Sahib, Feroze Szach i Tantia Topi byli obecni. Maun Sing poddał się dnia 2go b. m. majorowi Reed. Z Mahomedanu donoszą pod dniem 8. kwietnia, że wojska pułkownika Mende przy pomocy Maun Singa ujęły Tantia Topi w niewolę. Lord Clyde znajdował się w drodze do Simly i Delhów.

Lord Elgin, dotychczasowy angielski pełnomocnik w Chinach, przybył dnia 26. kwietnia statkiem „Furious“ do Suezu, zkąd statkiem „Caradoc“ odpłynął do Marsylii. Według telegramu z Marsylii z dnia 5. maja zamierzał odjechać tego wieczora do Paryża.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Lwów, 18. maja. Donoszą telegrafem z *Brodow*: Jenerał-major Springinsfeld zajmuje się od niedzieli rozdawaniem pieniędzy, które Jego c. k. Apostolska Mość przeznaczył najłaskawiej na wspomożenie pogorzelców brodzkich. Niepodobna opisać wrażenia, jakie sprawiła na ludności niewyczerpana łaska i troskliwość Monarchy. W radośnem uniesieniu rozchodzi się tylko jeden głos najszczerszej wdzięczności i nieograniczonego przywiązania dla najdobrotliwszego Ojca ludów i Monarchy.

Grac, 14. maja. Dziś po południu o godzinie 4tej złożone zostały w tutejszem mauzoleum z wielką uroczystością zwłoki ś. p. Arcyksięcia Jana w obecności najdostojniejszych Arcyksiążąt Albrechta i Józefa, Księcia Oldenburskiego, szefów wszystkich władz cywilnych i wojskowych, c. k. korpusu oficerów i niezliczonego tłumu ludu.

Paryż, 15. maja. Jak donosi *Constitutionnel*, skonfiskowała policya broszurę About'a: „La question romaine“ (Kwestya rzymska), i oddała sądowi karnemu dla wytoczenia procesu. — *Monitor* donosi: Ludwik Napoleon przeniósł wczoraj główną kwaterę swoją do Alessandryi, gdzie równocześnie zjechał także Wiktor Emanuel.

Londyn, 14. maja. Królewska proklamacya oświadcza, że Anglia zdecydowana zachowywać ścisłą neutralność, zaleca Anglikom przebywającym w Austryi, Francyi i Sardynii neutralne postępowanie, i zakazuje wszelkie werbunki do armii i marynarki mocarstw wojujących w królestwie angielskiem. — Wykaz tygodniowy banku angielskiego: Obieg banknotów: 21,821.690 funt. szt.; zapas gotówki: 17,041.313 funt. sztr.

Turyn, 12go maja. Kilku oficerów sardyńskich, pułkownik Mezzacapo i jenerał Galetti odjechali do Toskanii. — *Gazetta piemontese* potwierdza stan wojenny z Modeną. D'Azzeglio powrócił. Koncesyę na kolej żelazną z Voltri do Sawony nadano towarzystwu angielskiemu.

Modena, 11go maja. Wyszło tu surowe rozporządzenie przeciw rozszerzaniu fałszywych i niepokojących wieści.

Florencya, 10. maja. Sardyński komisarz ustanowił konzultę, która ma zbierać się raz na miesiąc dla objawiania swego sądu.

Liwurno, 10. maja. Paropływem wojennym „Vittorio Emanuel“ nadeszły tu wojska sardyńskie.

Wiadomości handlowe.

(Targ na bydło we Lwowie.)

Lwów, 17. maja. Na wczorajszy targ przypędzono ze Lwowa 15 sztuk, z Rozdołu 4 stada po 9, 11, 8 i 11 sztuk, z Kamionki

10, z Żółkwi 15, a z Krzywczyc 40, więc razem 119 sztuk bydła rzeźnego. Z tej liczby sprzedano — jak nam donoszą — na targu 79 sztuk, i płacono za woła, mogącego ważyć 280 ℔ mięsa i 28 ℔ łoju, 55 zł. 12 c.; sztuka zaś, którą szacowano na 380 ℔ mięsa i 60 ℔ łoju, kosztowała 84 zł.

(Targ Ołomuniecki na woły.)

Ołomuniec, 4. maja. Na dzisiejszym targu było tylko 75 sztuk bydła rzeźnego, a i z tego pozostało jeszcze 14 sztuk nie sprzedanych. Ceny podniosły się w porównaniu z przeszłym tygodniem, i cetnar mięsa wypadał na 21 zł. 90 c. wal. austr. Za najlepszą parę wołów wagi 640 ℔ mięsa i 40 ℔ łoju płacono 250 zł. Cena przeciętna z 37 sprzedaży wypadła na 94 zł. 37 c. wal. aust. za 760 ℔ mięsa i 80 ℔ łoju.

Zestawienie przeciętnych cen czterech głównych gatunków zboża i innych foraliów z drugiej połowy kwietnia na targach w obwodzie brzeżańskim, samborskim, stryjskim, stanisławowskim, tarnopolskim i czortkowskim.

	Obwód											
	Brzeżany		Sambor		Stryj		Stanisławów		Tarnopol		Czortków	
	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.
	waluty austryackiej											
Mec pszenicy . . .	2	71	2	80	2	81	2	84	2	56	2	68
„ żyta . . .	1	56	1	62	1	78	1	91	1	29	1	55
„ jęczmienia .	1	24	1	15	1	41	1	42	1	25	1	22
„ owsa . .	.	89	.	98	.	90	.	88	.	73	.	89
„ hreczki . .	1	35	1	47	1	85	1	42	1	25	1	29
„ kukurudzy .	1	78	.	.	1	85	2	.	.	.	1	58
„ kartofli . .	.	79	.	72	.	85	1	11	.	56	.	63
Cetnar siana . . .	1	18	1	8	1	3	1	23	1	20	1	30
„ wełny . . .	.	.	.	.	.	.	38	12	.	.	.	.
„ nasienia konicza	.	.	.	.	.	.	36	75	.	.	41	.
Sąg drzewa twardego	5	70	7	4	5	70	7	12	10	.	7	6
„ „ miękkiego	4	23	4	85	4	58	5	53	7	.	5	50
Funt mięsa wołowego	.	9	.	$10\frac{1}{6}$	.	$8\frac{1}{4}$	.	9	.	8	.	$8\frac{1}{7}$
Mas okowity . . .	1	78	.	.	1	85	2	.	.	.	1	58

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 16. maja.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
7. god. zrana	326.64	+ 11.0°	79 2	połud.-wsch. sł.	pogoda
2. god. po poł.	326 50	+ 18 0°	51.3	„ mier.	„
10. god. wiecz.	326.15	+ 12.2°	69.2	„ sł.	„

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 17. maja.

Hotel europejski: PP. Lipski Emil, z Stojanowa. — Ujejski Bronisław, z Lubszy. — Rubczyński Maur., z Bilitówki.

Hotel Langa: Br. Metzker Karol i Runge Alex., c. k. kapitanowie, z Krakowa.

Hotel krakowski: Glixelli Teod., z Chodorowiec. — Święcicki Ignacy, kanonik, z Gołogór.

Pod kolej żelazną: Kalita Jan, c. k. przełożony powiatowy, z Wielkichmostów.

Do hotelu Leszczyńskiego: Brzesowski Zen, z Chmielówki.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 17. maja.

PP. Führer Winc., c. k. porucznik, do Thererienszt adu. — Możarowski Antoni, do Chochołowa. — Orzechowski Jan, do Kut. — Windisch Karol, c. k. podporucznik, do Rzeszowa. — Br. Heydel Miecz., do Latacza. — Kosiński Paweł, c. k. komisarz obwodowy, do Złoczowa. — Papara Hen., do Zubowmostów. — Rosnowski Ksaw., do Tartakowa. — Ulanicki Wład., do Słobódki.

TEATR.

Jutro na scenie polskiej: „**Koryla**,“ operetka w 1 akcie z muzyką Stan. Danieckiego, po raz pierwszy, i „**Fabrykant**,“ komedya w 2 aktach Józefa Korzeniowskiego.

Kurs lwowski.

Dnia 17. maja.		gotówką		towarem	
		zł.	c.	zł.	c.
Dukat holenderski	wal. austr.	6	53	6	65
Dukat cesarski	„ „	6	62	6	72
Półimperyał zł. rosyjski	„ „	11	15	11	33
Rubel srebrny rosyjski	„ „	2	16	2	21
Talar pruski	„ „	2	16	2	22
Polski kurant i pięciozłotówka . . .	„ „	—	—	—	—
Galicyj. listy zastawne za 100 złr.	bez kuponów	80	95	81	82
Galicyjskie obligacye indemnizacyjne	bez kuponów	58	83	60	—
5% Pożyczka narodowa	bez kuponów	63	50	64	25

Kurs listów zastawnych w gal. stan. Instytucie kredytowym.

Dnia 17. maja.		zł.	cent.
Instytut kupił prócz kuponów 100 po	wal. austr.	—	—
„ przedał „ „ 100 po		82	—
„ dawał „ „ 100		81	50
„ żądał „ „ 100		—	
Wartość kupona od 100 złr.		1	$58\frac{2}{3}$

Telegrafowany wiedeński kurs papierów i weksli

Dnia 17. maja

1. Dług publiczny. *A. Państwa.* W walucie austryackiej po 5% za 100 zł. 55.75 Z pożyczki narodo. po 5% za 100 zlr. 63.40. Z roku 1851 serya B. po 5% za 100 zł. —.—. Z konwersyi kuponów po 5% za 100 zł. —. Metaliki po 5% za 100 zł. 59.25; po 4½% za 100 zł. 50.—; po 4% za 100 zł. —.—; po 3% za 100 zł. —.—; po 2½% za 100 zł. —.—; po 1% za 100 zł. —.—. Przeznaczone do losow.: z r. 1834 za 100 zł. 260.—; z r. 1839 za 100 zł. —.—. z roku 1854 za 100 zł. 98.25. — Losowane obligacye dawnego długu państwa: po 5% za 100 zł. —.—; po 4½% za 100 zł. —.—; po 4% za 100 zł. —.—. Przeznaczone do losowania obligacye dawnego długu państwa w kraju uprocentowane: po 3% za 100 zł. —.—; po 2½% za 100 zł. —.—; po 2¼% za 100 zł. —.—; po 2% za 100 zł. —.—; po 1¾% za 100 zł. —.—. Przeznaczone do losowania obligacye dawnego długu państwa za granicą uprocentowane: po 5% za 100 zł. —.—: po 4½ za 100 zł. —.—; po 4% za 100 zł. —.—. *B. Krajów koronnych.* Obligacye indemnizacyjne: Niższej Austryi po 5% za 100 zł. —.—; Węgier 60.—; Banatu Temeskiego, Kroacyi i Slawonii —.—; Galicyi 59.80; Bukowiny —.—; Siedmiogrodu —.—; innych krajów koronnych —.—; z klauzulą losowania w roku 1869 —.—. Lombardo-weneckiej pożyczki z roku 1850 po 5% za 100 zł. 79.

2. Akcye. Banku narodowego sztuka 702.—; instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu 132.75; niższo-austr. towarzystwa eskomtowego —.—; półn. kolei Cesarza Ferdynanda za 1000 zł. 1536; towarzystwa kolei żelaznej państwa —.—; zachod. kolei Cesarzowej Elżbiety po 200 zł. za 100 zł. (50%) wpłaty —.—; połud.-półn.-niemieckiej kolei komunik. —.—; kolei Cisy po 200 złr. m. k. —.—; lomb.-weneck. kol. żelaz. —.—; wsch. kolei Cesarza Franciszka Józefa —.—; austr. towarzystwa żeglugi parowej na Dunaju po 500 złr. 335.—; Lloyda w Tryeście po 500 złr —.—.

3. Listy zastawne. Banku narod. w mon. konw.: na 12 miesięcy po 5% za 100 zł. —.—; na 6 lat po 5% za 100 zł. —.—; na 10 lat po 5% za 100 zł. —.—; przeznaczone do losowania po 5% za 100 zł. —.—; w walucie austryackiej: na 12 miesięcy po 5% za 100 zł. —.—; przeznaczone do losowania po 5% za 100 zł. 74.50; galic. instyt. kred. po 4% za 100 zł. —.—.

4. Losy. Instytutu kredyt. dla handlu i przemysłu sztuka 85.—; towarzystwa żeglugi parowej na Dunaju —.—; pożyczka miasta Tryestu za 100 zł. —.

Kurs wexlowy. Na 3. miesiące: Amsterdam za 100 holenderskich florenów 122.—. Augsburg za 100 zł. połudn. niemieck. waluty 125.30. Berlin za 100 talarów —.—. Wrocław za 100 talar. —.—. Frankfurt n. M. za 100 zł. połudn. niemieck. waluty 126.40. Genua za 100 lirów piemonckich —.—. Hamburg za 100 marko banko 110.—. Lipsk za 100 talarów —.—. Liwurna za 100 lirów toskańskich —.—. Londyn za 10 funtów szterl. 142.30. Lugdun za 100 franków —.—. Medyolan za 100 zł. waluty austryack. —.—. Marsylia za 100 frank. —.—. Paryż za 100 fr. 57.40. Praga za 100 zł. wal. austr. —.—. Tryest za 100 zł. wal. austr. —.—. Wenecya za 100 zł. wal. austr. —.—.

Na 31 dni. Bukareszt za 100 piastrów wołoskich —.—. Konstantynopol za 100 piastrów tureckich —.—. Wexlowe dyskonto banku narod. 5% —. procent od zaliczek banku narodowego na papiery publiczne 5% —.

Kurs złota. Dukaty ces. mennicze 6.75, dukaty ces. pełnej wagi 6.74, korony 19.80. półkorony —.—.

KRONIKA.

(Wyroki urzędu targowego.) Od 1go do 15go b. m. ukarał urząd targowy stołecznego miasta Lwowa następujące partye częścią pieniężnie, a częścią aresztem i konfiskatą podejrzanych artykułów: 1) Za postronny handel 1 partyę; 2) za zatamowanie przejścia 6; 3) za niedozwolony handel 5; 4) za przekroczenie taryfy mięsa 6; 5) za sprzedawanie niezdrowych żywności 2; 6) za fałszowanie masła 1; 7) za oszukaństwo w wadze i mierze 1; 8) za przekupstwo 1 partyę.

— (Patryotyczne manifestacye.) Pod dniem 13go maja donoszą z Jarosławia: Mieszkańcy jarosławskiego powiatu korzystając z pochodu oddziałów 10go pieszego pułku hr. Mazzucheli, ażeby okazać swoją wierność i przywiązanie do naszego najjaśniejszego i najłaskawszego Monarchy, równie jak do całego domu cesarskiego, transportowali rzeczone oddziały wojska podwodą bezpłatnie z Jarosławia aż do Rzeszowa. Miejska gmina zaprosiła dnia 10go maja wieczór cały korpus oficerów odchodzącego 4go batalionu na pożegnawczą ucztę, przy której wznoszono toasty na dobro najwyższego domu cesarskiego, całej cesarskiej armii, pułku hr. Mazzucheli i reprezentującego ten pułk 4go batalionu. Prócz tego wręczono komendantowi batalionu kwotę 141 zł. 25 cent. austr. wal. do podziału między żołnierzy, t. j. po 15 cent. dla każdego podoficera i po 10 cent. dla każdego żołnierza. — Pod tym samym dniem piszą z Przemyśla: Dla transportowania oddziału wojska z 10go pułku piechoty hr. Mazzucheli dostawiły gminy: Przemyskiego, Niżankowickiego, Krakowieckiego, Jarosławskiego, Mościskiego, Radymnieńskiego i Sieniawskiego powiatu z największą ochotą bezpłatnie tak wielką liczbę podwódek, że wiele odesłano na powrót, i transport wszystkich oddziałów aż do Rzeszowa (11½ mil) uskuteczniony został bardzo prędko.

Rozmaitości nr. 20.

przy dzisiejszej Gazecie zawiera:

1. Historya fundacyi klasztorów i kościołów lwowskich przez Fr. Waligórgórskiego. (Ciąg dalszy.)
2. Zbiory archiwalne. Chronicon Poloniae. (Ciąg dalszy.)
3. Jeziora i stawy, czyli ziemskie wody stojące.
4. Pieśni ludu.
5. Osy Alfranków.

Główny Redaktor *M. Szrzeniawa Sartyni.*

Z c. k. galic. drukarni rządowej.